

Motion till riksdagen 2021/22:4309

av Tobias Andersson m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2021/22:42 Föreningsfrihet och terroristorganisationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en revidering av föreningsfriheten för att möjliggöra förbud mot deltagande i, eller samröre med, kriminella organisationer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot våldsbejakande organisationer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Revideringen av föreningsfriheten för deltagande i terroristorganisationer är välkommen. Problematiken med senfärdighet inom straffrätten har varit påtaglig just när det gäller terrorrelaterade frågor. Ärendet som nu behandlas i propositionen har sin grund i en FN-resolution i säkerhetsrådet, från den 18 december 2014. Frågan har sedan dess utretts två gånger, både 2015 och 2017. Utredningen från 2017, i form av en departementspromemoria, föranledde en lagrådsremiss som avstyrktes, och den andra lagrådsremissen ledde till förbudet mot samröre med terroristorganisation. Med anledning av den avstyrkta lagrådsremissen tillsattes en ny utredning, en parlamentarisk kommitté, för att föreslå förändringar i föreningsfriheten i syfte att möjliggöra ett förbud mot deltagande i terroristorganisationer. Utredningen lämnade sådana förslag, som nu är grund för denna proposition. Det går inte att undvika att notera att ett tidigare agerande hade resulterat i att ett sådant förbud redan kunde ha varit på plats. Det är dock angeläget att den nu föreslagna revideringen av grundlagen går igenom, så att ett beslut om förbud mot deltagande kan fattas nästkommande mandatperiod.

Det finns dock skäl att inom ramen för ärendet rikta ytterligare tillkännagivanden till regeringen som rör aspekter av föreningsfriheten som inte togs upp av vare sig utredningarna eller regeringen. Det rör föreningsfriheten för andra organisationer vars agerande utgör starka hot mot samhället och medborgarna. Framst gäller det den organiserade

brottsligheten. I ett utskottsinitiativ till justitieutskottet 2020 ville Sverigedemokraterna att den dåvarande utredningen skulle få ett tilläggsdirektiv om att även omfatta förbud mot deltagande i, eller samröre med, kriminella organisationer. Utskottet var då inte redo att stödja en sådan linje. Det är dock med tanke på den skenande kriminaliteten i samhället, och den organiserade kriminalitetens framväxt, angeläget att frågan utreds och leder till lagstiftning.

Kriminella organisationer

En parlamentariskt sammansatt kommitté bör tillsättas med uppdrag att se över föreningsfriheten gällande kriminella organisationer. Kommittén bör utgå från de ramar och tillvägagångssätt som utredningen om terroristorganisationer nyttjat. I syfte att undvika problematiken med senare uppkomna konflikter med grundlagen bör således denna aspekt först beröras. Kommittén bör även överväga och föreslå kriminaliseringar av deltagande i, eller samröre med, kriminella organisationer. Det torde inte vara lämpligt att direkt överföra omständigheterna bakom rubriceringarna gällande terroristorganisationer till kriminella organisationer. Exempelvis omfattar samröresbrottet med terroristorganisationer omständigheten att laga mat åt deltagarna i organisationen, då de rest till eller befinner sig i området för detta med ett sådant syfte. Motsvarande omständighet för en kriminell organisation i Sverige torde vara mindre lämplig, då en lokal pizzeria skulle kunna omfattas. Samtidigt kan aspekter såsom medvetna affärer och avtal med personer eller organisationer inom ramen för organiserad kriminalitet lämpligen omfattas inom ramen för samröre med kriminell organisation, till skillnad mot terroristorganisationer där det är lämmandet av ekonomiska bidrag som är den motsvarande straffbelagda gärningen. Det är därför av vikt att utredningen särskilt beaktar vilka omständigheter som är lämpliga gällande deltagande i, och samröre med, kriminella organisationer.

Våldsbejakande organisationer

Det finns även utrymme att beröra huruvida organisationer vars medel för att uppnå sina mål är våld. I det demokratiska samhället ska förändring ske genom övertygelse, fri debatt och yttrandefrihet, inte genom att organisationer genom våld eller hot om våld tvingar andra till underkastelse. Det bör här noteras att regeringen agerar för att förbjuda rasistiska organisationer. Skiljelinjen synes ligga i huruvida man vill förbjuda obekväma åsikter eller organisationer med våld som huvudsakligt syfte eller primärt medel för att uppnå sina syften. Sverigedemokraterna har även uttryckt sina ståndpunkter gällande detta genom reservation inom ramen för utredningen SOU 2021:27.

En parlamentarisk kommitté om revidering av föreningsfriheten bör även ta ställning till om organisationer vars medel för främjande av sina mål är våld eller hot om våld ska kunna förbjudas.

Tobias Andersson (SD)

Matheus Enholm (SD)

Adam Marttinen (SD)

Katja Nyberg (SD)

Ebba Hermansson (SD)

Fredrik Lindahl (SD)

Mikael Strandman (SD)